

Jaarverslag 2019

Februari 2020

Inhoudsopgave

Voorwoord.....	2
1. Algemene informatie rekenkamercommissie	3
2. Onderzoeksactiviteiten	4
3. Overige activiteiten.....	6
4. Communicatie	8
5. Financieel overzicht	9
Bijlage - Overzicht rekenkameronderzoeken	10

Voorwoord

De rekenkamercommissie ondersteunt de gemeenteraad bij het toezicht houden op de doeltreffendheid, doelmatigheid en rechtmatigheid van het beleid. Zij heeft daarbij een onafhankelijke positie. In dit jaarverslag beschrijven we waar de rekenkamercommissie zich in 2019 mee bezig heeft gehouden en hoe het budget is aangewend.

Dit jaar heeft de rekenkamercommissie één onderzoek uitgevoerd en een tweede onderzoek is in gang gezet. Bij het afgeronde onderzoek werkten we samen met andere rekenkamercommissies, omdat het een regionaal uitgevoerde taak van de gemeente betrof.

Verder hebben we in december afscheid genomen van de voorzitter en twee leden van wie de benoemingstermijn was afgelopen. We hebben daarom een werving- en selectieprocedure gehad voor het werven van nieuwe leden. Deze nieuwe leden zijn in de raadsvergadering van december voor drie jaar benoemd.

Graag danken we alle betrokkenen voor hun bijdragen aan onze onderzoeken.

Namens de rekenkamercommissie,

J.A. (Joyce) Satijn
Voorzitter

1. Algemene informatie rekenkamercommissie

De samenstelling van de rekenkamercommissie was in 2019 als volgt:

De heer H.A. (Ton) Voortman (voorzitter)
De heer drs. L.J. (Bert) Mellema
De heer drs. S.M. (Steven) van Oostveen
Mevrouw drs. A.M.W. (Audrey) Rohen
Mevrouw drs. J.A. (Joyce) Satijn MPM
Secretaris/onderzoeker
Mevrouw M.E. (Marjolein) Barel-Glashouwer MSc

Op de webpagina's van de rekenkamercommissie (<https://gemeenteraad.soest.nl/Rekenkamercommissie>) is informatie opgenomen over de hoofd- en nevenfuncties van de leden van de rekenkamercommissie.

De leden van de rekenkamercommissie zijn actief betrokken bij het onderzoeksproces. Ze nemen deel aan interviews, groepsgesprekken of bijeenkomsten in het kader van de onderzoeken en voeren selectiegesprekken bij het aanbesteden van onderzoeken. De onderzoeken worden in de regel voorbereid in subcommissies en met de ondersteuning van de secretaris /onderzoeker. Hierdoor kan een groot deel van de voorbereidende werkzaamheden voor een nieuw onderzoek al starten als er nog een onderzoek in afronding is.

2. Onderzoeksactiviteiten

De rekenkamercommissie stelt haar eigen onderzoeksprogramma op. Daarbij maken we gebruik van onder meer signalen vanuit de raad. In 2019 is uitvoering gegeven aan het onderzoeksprogramma, zoals is beschreven in het jaarplan 2019. In deze paragraaf beschrijven we de onderzoeksactiviteiten in het afgelopen jaar. In paragraaf 3 volgt een overzicht van de overige activiteiten.

➤ **Onderzoek Reinigingsbedrijf Midden Nederland (RMN)**

De rekenkamercommissie van Baarn heeft begin 2018 geïnformeerd of de rekenkamercommissie Soest wil deelnemen aan een gezamenlijk onderzoek naar de Reinigingsdienst Midden-Nederland. De commissie heeft besloten daaraan mee te doen. In totaal hebben vijf rekenkamercommissies dit onderzoek uitgevoerd: Baarn, IJsselstein, Nieuwegein, Soest en Vallei en Veluwerand. De onderzoeksvraag was 'wat vragen c.q. verlangen de gemeenten van RMN en maakt RMN deze verwachting waar?'.

Conclusies

RMN opereert efficiënt en kosteneffectief

RMN functioneert en presteert goed als het gaat om de uitvoerende taak die zij heeft op het gebied van inzameling en reiniging. De cijfers laten zien dat RMN efficiënt opereert en op sommige punten zelfs significant beter presteert dan andere partijen in de benchmark. Afgemeten aan de gemeentelijke ambities presteert RMN ook effectief. De gemeentelijke ambities zijn echter niet in lijn met de landelijke doelstellingen. Met de huidige ambities en het huidige beleid worden de landelijke beleidsdoelen niet gehaald.

Aansturing van en verwachtingen richting RMN niet eenduidig

Onder meer door achterlopende ambities van de gemeenten functioneert en presteert RMN op dit moment niet (voldoende) toekomstgericht. RMN heeft hier als organisatie echter nauwelijks invloed op. De vraag of RMN in staat is om toekomstgericht te opereren en te functioneren, hangt namelijk nauw samen met de verwachtingen van de gemeenten richting RMN (en de opdracht aan RMN die daaruit voortvloeit). RMN is immers afhankelijk van de keuzes die gemeenten aan de hand van die verwachtingen maken en de middelen die aan RMN ter beschikking worden gesteld om daaraan te voldoen.

Doordat de verwachtingen met betrekking tot andere taken dan de zuiver uitvoerende werkzaamheden, niet expliciet (genoeg) zijn gemaakt, handelt RMN op dit moment niet erg toekomstgericht. RMN richt zich - begrijpelijk - met name op het zo goed mogelijk uitoefenen van de aan haar opgedragen uitvoeringstaken. Daarbij blijft de (beleids)adviestaak van RMN in de praktijk achter bij de verwachtingen die de meeste gemeenten daarvan hebben. Dit komt doordat RMN hiervoor geen bestuurlijke opdracht

heeft (vastgelegd in de dienstverleningsovereenkomst - DVO) en als gevolg daarvan geen capaciteit (geld en mensen) heeft om deze taak vorm te geven. In dit kader zou van RMN verwacht mogen worden dat zij hierover – ondanks een onderzoek naar beleidsharmonisatie – duidelijker bij de RMN-gemeenten aan de bel trekt.

Met andere woorden, als de gemeenten de ambitie hebben om de landelijke doelstellingen te halen, zal daarop beleid moeten worden geformuleerd. Daar ligt een belangrijke opgave voor de gezamenlijke RMN-gemeenten. Deze gemeenten moeten dit zelf invullen of gezamenlijk bij RMN organiseren.

Aanbevelingen

In het rapport zijn acht aanbevelingen gedaan. We lichten hier de voornaamste aanbevelingen eruit. Het is allereerst belangrijk om verwachtingen te expliciteren: er zijn nu teveel verwachtingen die leven bij zowel de gemeenten als RMN die niet zijn vastgelegd. Ten tweede, en met het eerste samenhangend, moet er een keuze gemaakt worden in wat RMN moet zijn/worden: als van RMN meer wordt verwacht dan een uitvoeringsorganisatie te zijn, moet daar ook naar worden gehandeld. Ten derde moet dan de dienstverleningsovereenkomst aangepast worden en is een meer zakelijke benadering van RMN nodig. Overeenkomsten die worden gesloten tussen de gemeenten en RMN dienen aan te sluiten bij de praktijk van alledag.

Raadsbehandeling

De rekenkamercommissie heeft het onderzoeksrapport in december gepresenteerd aan de raad. De raad heeft op 19 december 2019 de conclusies vastgesteld en voor wat betreft de aanbevelingen de lijn van het college gevolgd. Dat houdt in dat de aanbevelingen 1 en 3 uitgevoerd zullen worden door het college, dat de aanbevelingen 2, 4 en 7 terug zullen komen in de raad als de kerndiscussie gevoerd is over wat voor soort organisatie RMN moet zijn of worden, en dat de aanbevelingen 5, 6 en 8 niet overgenomen zijn.

➤ Onderzoek afhandeling klachten, bezwaren en meldingen openbare ruimte

In het jaarplan 2019 had de rekenkamercommissie een shortlist van vijf onderwerpen opgenomen waaruit ze een onderwerp voor onderzoek wilde kiezen. Op basis van vooronderzoek naar deze vijf onderwerpen heeft de rekenkamercommissie ervoor gekozen om de afhandeling van klachten, bezwaren en meldingen openbare ruimte te onderzoeken. Op 5 juni 2019 heeft de rekenkamercommissie de gemeenteraad mondeling geïnformeerd over het onderzoeksvoorstel dat ze ook per e-mail heeft toegezonden.

De uitvoering van dit onderzoek loopt en de rekenkamercommissie verwacht het rapport in het eerste kwartaal van 2020 aan te kunnen bieden aan de gemeenteraad.

3. Overige activiteiten

In deze paragraaf beschrijven we de overige activiteiten van de rekenkamercommissie in 2019.

➤ **Werving- en selectieprocedure**

Met ingang van 1 januari 2020 zijn drie leden afgetreden. Twee van hen vanwege het verlopen van de benoemingstermijn van twee keer drie jaar. Eén lid koos ervoor om niet herbenoemd te worden.

Na het zomerreces heeft de selectiecommissie, bestaande uit een vertegenwoordiging van de gemeenteraad en van de rekenkamercommissie, een werving- en selectieprocedure doorlopen. De gemeenteraad heeft drie nieuwe leden benoemd, en de twee zittende leden herbenoemd tot lid en tot voorzitter, tijdens de Besluitvormende raad op donderdag 19 december 2019.

➤ **Vergaderingen**

De rekenkamercommissie had maandelijks een reguliere vergadering. In deze vergaderingen is met name gesproken over de aanpak en voortgang van onderzoeken. Ook kwamen onderwerpen als communicatie, deskundigheidsbevordering en actuele ontwikkelingen aan de orde. Naast de reguliere vergaderingen zijn er onderzoeksgebonden bijeenkomsten en vergaderingen geweest.

➤ **Bekijken jaarstukken en begroting**

De rekenkamercommissie heeft tijdens een van de reguliere vergaderingen de jaarstukken en de begroting van de gemeente besproken. Dit gaf geen aanleiding tot communicatie richting de gemeenteraad.

➤ **Contact met de gemeenteraad**

Goede en open contacten met de raad zijn behulpzaam bij het kunnen doen van het onderzoekswerk van de rekenkamercommissie. Dit jaar heeft de rekenkamercommissie de gemeenteraad via een bijeenkomst geïnformeerd over het onderzoek naar de afhandeling van klachten, bezwaren en meldingen openbare ruimte. Ook was er toen gelegenheid om vragen te stellen en opmerkingen te maken over het onderzoeksvoorstel.

➤ **Contact met het college en de ambtelijke organisatie**

De rekenkamercommissie heeft rondom lopende onderzoeken goed contact gehad met portefeuillehouders en met de ambtelijke organisatie, waaronder de gemeentesecretaris. Ook gaf de rekenkamercommissie via het intranet van de gemeente bekendheid aan haar onderzoeken en is ze aanwezig geweest bij de nieuwjaarsreceptie.

➤ **Contact met rekenkamercommissies uit de regio**

De rekenkamercommissie heeft met verschillende rekenkamercommissies uit de regio contact gehad voor het uitwisselen van kennis en informatie:

Regionaal contact bij onderzoek naar RMN

De rekenkamercommissie werkte in dit onderzoek samen met andere rekenkamercommissies. Het ging om de rekenkamercommissies van Baarn, Nieuwegein, IJsselstein en Vallei en Veluwerand. Zie hiervoor ook paragraaf 2 Onderzoeksactiviteiten.

Contact secretarissen verschillende rekenkamercommissies

De secretarissen van vier rekenkamercommissies in de regio hebben contact met elkaar gehad in het kader van kennisuitwisseling.

➤ **Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR)**

Ons lidmaatschap van de Nederlandse Vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies (NVRR) is bedoeld voor het uitwisselen van kennis en informatie met andere rekenkamer(commissie)s. De NVRR organiseert onder andere studiedagen en verzorgt een digitale nieuwsbrief met de laatste ontwikkelingen. Eén van onze leden nam deel aan bijeenkomsten van de NVRR en de Algemene Ledenvergadering.

➤ **Landelijke beleidsscan NVRR en College voor de Rechten van de Mens**

De NVRR heeft onder andere bij de rekenkamercommissie Soest informatie opgevraagd die zij gebruikt heeft voor een landelijke beleidsscan. De NVRR heeft samen met het College voor de Rechten van de Mens een beleidsscan van het VN-verdrag Handicap uitgevoerd. Het onderzoek ging over de toegankelijkheid van gemeentelijke diensten voor personen met een beperking. Het inclusiebeleid van 47 gemeenten is onderzocht.

4. Communicatie

De rekenkamercommissie streeft ernaar om haar werk breed onder de aandacht van de inwoners van Soest te brengen, omdat ze van mening is dat met haar werk een maatschappelijk belang gediend is.

De resultaten van de onderzoeken in 2019 heeft de rekenkamercommissie bekend gemaakt via Twitter (@RekenkamerSoest), persberichten en via de website <https://gemeenteraad.soest.nl/Rekenkamercommissie>.

Het aspect 'communicatie' is doorgaans het meest zichtbaar bij:

- De keuze van de onderwerpen. De rekenkamercommissie houdt er rekening mee dat er ook voor burgers aansprekende onderzoeken plaatsvinden. Ook kunnen inwoners ideeën inbrengen voor onderzoeksonderwerpen.
- De onderzoeksmethodiek. Bijvoorbeeld tijdens de uitvoering van de onderzoeken, waarbij ook wordt gesproken met externe partijen.
- De afronding van een onderzoek. Per onderwerp maken we een afweging op welke wijze de externe communicatie plaatsvindt.

Communicatie richting gemeenteraad, college en ambtelijke organisatie is voor de rekenkamercommissie ook een belangrijk onderdeel van haar werk. Zie voor de activiteiten op dit gebied paragraaf 3 Overige activiteiten.

5. Financieel overzicht

De rekenkamercommissie Soest beschikte voor 2019 over een budget van € 50.174 voor het uitbesteden van onderzoek en de vergoedingen.

Post	Begroot	Besteed	Aanwending
Uitbesteden onderzoek	€ 30.000	€ 22.726	Onderzoeken
Vergoeding leden	€ 16.500	€ 17.928	Vaste maandelijkse vergoeding leden en reiskosten per bijeenkomst
Overige kosten	€ 3.674	€ 1.479	Ondersteuning op maat, kosten drukwerk en studiedagen
Totaal	€ 50.174	€ 42.133	

Toelichting:

De post 'Overige kosten' is onder meer bedoeld om de inhuur van de ondersteuning op maat te betalen en voor studiekosten.

De vergoedingen van de leden zijn een vaste kostenpost; de kilometervergoeding is afhankelijk van het aantal bijeenkomsten. Deze post is wat overschreden. Dit komt doordat de maandelijkse vergoeding van de leden omhoog is gegaan, terwijl de begrote post niet verhoogd was. Voor de begroting 2020 is dit aangepast.

Bijlage - Overzicht rekenkameronderzoeken

Eerder uitgebrachte rapporten van de rekenkamercommissie Soest:

Titel rapport	Beschrijving onderzoek
Onderzoek Reinigingsbedrijf Midden Nederland	Gezamenlijk rekenkameronderzoek naar het functioneren en presteren van het Reinigingsbedrijf Midden Nederland (2019)
Onderzoek gemeentelijk duurzaamheidsbeleid Soest	Toekomstgerichte 'mid term review' van het gemeentelijk duurzaamheidsbeleid (2018)
Doeltreffendheid uitvoering participatiewet door BBS	Gezamenlijk rekenkameronderzoek naar de doeltreffendheid van de uitvoering van re-integratie en bijstand door Uitvoeringsorganisatie BBS (2018)
Evaluatie Hart van de Heuvelrug 2001 – 2016	Onderzoek naar risicomanagement en informatievoorziening programma Hart van de Heuvelrug (2017).
Grip op samenwerkingsverbanden	Onderzoek naar de rolinvulling door de gemeenteraad met betrekking tot samenwerkingsverbanden (2016).
Sociaal culturele voorziening Soesterberg Besluitvorming onder de loep	Onderzoek naar de robuustheid van de plannen voor een SCV in Soesterberg. En een analyse van het besluitvormingsproces (2015).
Subsidie Idea, een open boek?	Onderzoek naar de subsidierelatie tussen de gemeente en Stichting Regio Cultuur Centrum Idea (2015).
Voorkomen en aanpakken	Onderzoek naar jongerenoverlast in Soest. Een onderzoek naar probleemanalyse, beleid, uitvoering en verantwoording (2013).

Zicht op werk	Onderzoek naar de doelmatigheid en doeltreffendheid van het re-integratiebeleid van de gemeente Soest (2012).
Betrokken burgers	Onderzoek naar de afhandeling van klachten en bezwaarschriften door de gemeente Soest (2011).
Riolering, keuzes boven water	Onderzoek naar het rioleringsbeleid van de gemeente Soest (2010).
Digitaal dienstbaar *	Onderzoek naar de digitale dienstverlening bij de gemeente Soest (2009; opvolgingsonderzoek 2016).
Kennis van inhuur	Onderzoek naar de externe inhuur en de borging van de verkregen externe kennis bij de gemeente Soest (2009).
Wmo Graadmeter en Wmo Raadweter	Onderzoek gericht op de invoering van de Wet maatschappelijke ondersteuning. Beslaat twee stappen: 1) doorlichting van de eerste uitgevoerde activiteiten en 2) handreiking voor de gemeenteraad voor de verdere invoering van het Wmo-beleid (ex ante onderzoek, 2008).
Actueel bestemd *	Onderzoek naar de actualisering van bestemmingsplannen door de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2010).
De belaste zaak *	Onderzoek naar de systematiek van de onroerende zaakbelasting van de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2009).
Sturing op samenwerking *	Onderzoek naar samenwerkingsverbanden van de gemeente Soest (2007; opvolgingsonderzoek 2012).

Treft subsidie doel? *

Onderzoek naar het subsidiebeleid voor
welzijnsinstellingen van de gemeente Soest.
Als referentiemodel is de beleidsgestuurde
contractfinanciering (BCF) gebruikt (2006;
opvolgingsonderzoek 2010).

Aanbesteden openbaar *

Onderzoek naar het aanbestedingsbeleid
van de gemeente Soest (2006;
opvolgingsonderzoek 2008).

*: van deze onderzoeken is een aantal jaar later ook een opvolgingsonderzoek
uitgevoerd.